

Amit néha saját kezűleg kell megtennünk

A KDE Desktop Sharing és az rdesktop beállítása és használata.

François, ellenőrizd, légy szíves, hogy a hálózati elosztó csatlakoztatva van-e. Merci, mon ami. Most pedig figyeld, hogy csatlakozom a borospince keleti szárnyában lévő terminálhoz. Mint látod, innen fentről is teljes körű hozzáférésem van a rendszerhez. Ellenőrizhetem a munkasztalt, programokat indíthatok vagy telepíthetek és így tovább. Ha most lent lennél, François, mindketten használhatnánk a munkafelületet. Hogyhogy mi a jó abban? Előfordul, François, hogy egy távoli irányítási lehetőség mindent megér. Ha meg tudod osztani munkafelületedet egy másik felhasználóval, vagy szükség esetén át tudod venni valaki más rendszerének az irányítását, rengeteg időt takaríthatsz meg a folyamat irányításával vagy akár csak azzal, hogy megfigyelheted, mi történik. Tegyük fel, hogy egy bizonyos pincér nemrég telepítette a Linux-rendszerét, és néha szüksége van egy kis útmutatásra. Mais non, François, ez csak egy feltételezés. Mindenki tudja, hogy te mennyire értesz hozzá. Na, ne háborogj már!

Á, mes amis! Isten hozott titeket Chez Marcelnél, a páratlan Linux-konyha, a figyelmes kiszolgálás és a kitűnő borok otthonában. Üljetek le, helyezzék magatokat kényelembe. François, miért nem sietsz már a pincébe? Azt hiszem, valamilyen olasz bor illene a mai alkalomhoz. Hozd fel a 97-es Brunello di Montalcinót a vendégeinknek!

Éppen azt magyaráztam François-nak, hogy adódhatnak olyan helyzetek, amikor tennivalónk elvégzéséhez a legmegfelelőbb eszközt egy távoli hozzáférés nyújtja. Talán a kényelmes irodai környezet adja ehhez a legjobb ösztönzést: a munkafelület megosztásával a rendszergazda anélkül képes kezelni az önálló munkasztalokat, hogy felkelne a kedvenc karosszékéből. Meg kellene mutatnod egy felhasználónak, hogyan tud kitenni egy ikont az asztalára? Csatlakozz a gépére, és hagyd, hogy végignézz. Segélyhívás érkezett, hogy segíts értelmezni egy hibaüzenetet? Csatlakozz a felhasználó rendszerére, és ismételd el vele a hibát kiváltó műveletsort, eközben figyelemmel kísérheted, mi történik. A lehetőségek korlátlanok.

Az angliai Cambridge-ben működő AT&T Laboratories kitűnő, több felületen működő távfelügyelő programcsomagja a VNC. A témáról a Linux Journal honlapján olvasható egy írásom, a <http://www.linuxjournal.com/article/5333> címen. A VNC-vel az a gond, hogy semmilyen eszközt nem nyújt az X-felület (\$DISPLAY:0) vezérlésére, így nincs mód arra, hogy egy felhasználó grafikus asztalának irányításával helyrehozzunk egy hibát, vagy valamit ezzel a módszerrel szemléltessünk. Ekkor siet a segítségünkre a **Tim Jansen** alkotta KDE Desktop Sharing (KDE munkafelület-megosztó). A programcsomag szerepel a KDE 3.1 hálózati eszközeinek listáján. A KDE 3.0 felhasználói szintén élvezhetik a program nyújtotta előnyöket, ehhez csupán Tim weboldalát kell felkeresniük (<http://www.tjansen.de/krfb>) és letölteni a legfrissebb forráskódot. (47. CD Magazin/Fogadó)

A csomag fordítása a szokásos ötlépéses kicsomagoló és fordító eljárás egy kicsit módosítva, ami csak annyit tesz, hogy a csomag az egyszerű gzip módszer helyett a bzip2 tömörítést használja.

```
tar -xjvf desktopsharing-0.7.tar.bz2
cd desktopsharing-0.7
./configure --prefix=path to KDE
make
su -c "make install"
```

A fent látható előtagmegadást azért ajánlom, mert a **KDE Desktop Sharing** a KDE vezérlőközpontjának (**Control Center**) egységeként fog működni, így KDE-példányunkkal nem árt tudatni a program tárolási helyét. A programot kipróbáltam Red Hat, Mandrake és SuSE rendszeren is. A Red Hat és a Mandrake KDE-könyvtárai a **/usr** könyvtárban foglalnak helyet, míg SuSE esetén a **/opt/kde3** a tárolási helyük. Mielőtt a program használatára térnénk át, szeretnék még egy lehetséges zavarforrást megszüntetni. A különböző Linux-rendszercsomagok néha nem a megszokott KDE-menüelrendezést választják, vagyis a telepítőprogram nem találja a dolgokat a feltételezett helyükön. Példa erre a Mandrake 9.0 asztala, aminél a telepítő ugyan zökkenőmentesen lefutott, de a **Desktop Sharing** menüpont mégsem jelent meg a **Control Center**-ben. Ha az okot tudjuk, a javítás már egyszerű. Csupán annyit kell tennünk, hogy a **desktopsharing** könyvtárból átlépünk a **krfb/kcm_krfb** könyvtárba, és a **KDE Control Center** bejegyzését az alábbi (egyetlen) paranccsal külön telepítjük:

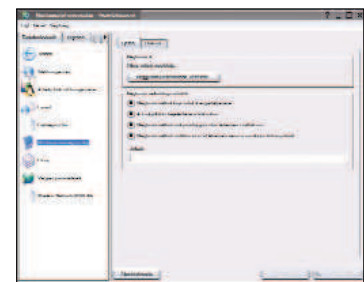
```
/usr/bin/install -c -p -m 644
kcmkrfb.desktop/usr/share/applnk-mdk/
Configuration/KDE/Network/
```

Ismét hangsúlyozom, hogy mihelyt a programcsomag bekerül az aktuális KDE-változatba (a 3.1-től kezdődően), ezek a telepítési gondok megszűnnek. A fordítás, a telepítés és a szükséges módosítások elvégzése után lépünk ki a KDE-felületből, mielőtt

továbblépnénk. Míg a munkasztalunk újraindul, használjuk ki az időt arra, hogy ennek az igen kitűnő bornak a zamatát megízleljük.

Az ügyfélgép távoli elérésre való felkészítését kezdjük azzal, hogy a programindító menüből (a bal alsó sarokban lévő nagy K) elindítjuk a **KDE Control Center**-t. Ezt

megtehetjük úgy is, hogy a héj parancssorába beírjuk a **kcontrol &** parancsot. A **kcontrol** elindulása után kattintsunk a bal oldali, menüsávon lévő **Hálózat (Network)** ikonra, és válasszuk a Desktop Sharing menüpontot, mint az 1. kép mutatja. Látható, hogy a jobb oldalon két ablakfűl jelenik meg, az egyik az **Hozzáférés (Access)**, a másik pedig a **Hálózat (Network)** feliratot viseli.

1. kép A KDE Desktop Sharing beállítása a Control Centerből

A Hálózat fül kevesebb magyarázatot kíván, ezzel kezdem. Kattintsunk a fülre, ezzel lehetőségünk nyílik arra, hogy felülbíráljuk a **Port hozzárendelése** (Assign port) alapértékét. Ha nem adunk meg más értéket, a **KDE Desktop Sharing** az 5900-as kaput használja, de a jelölőnégyzetet átállítva tetszőleges kapu megadására nyílik lehetőségünk. Lépünk tovább a **Hozzáfé-
rés** fülre. A **Meghívás módja** (Invitations) a távoli asztalhoz való hozzáférési jogosultság megadásának a módját jelenti, de lehetőségünk van az ezt mellőző kapcsolat engedélyezésére is. Úgy gondolom, mes amis,

hogy nem kell külön esetelnem ez utóbbi megoldásnak a biztonsággal kapcsolatos vonatkozásait, ezért hadd térjek rá mindjárt a meghívás létrehozásának és kezelésének témájára. Elsőként kattintsunk a **Meghívások létrehozása és kezelése** (Create & Manage Invitations) gombra. A megjelenő ablak két lehetőséget ajánl: létrehozhatunk egy **Új személyre szóló meghívás-t** (New Personal Invitation) vagy **Levélmeghívás-t** (New E-mail Invitation). Biztonsági megfontolásból a meghívási folyamat csak egy órára engedélyezi a hozzáférést, vagyis a **Desktop Sharing** önműködően tárolja a jelszót és lejáratí időt a munkafolyamat számára. A kapcsolat létrehozásához szükséges IP-cím szintén itt látható. Sem a jelszó, sem a lejáratí idő hatálytalantására nincs lehetőség. Arról magunknak kell gondoskodnunk, hogy a kapcsolódáshoz szükséges adatokat az itt látható formában továbbítsuk a kapcsolódni szándékozó személynek. Ha ez megtörtént (vagy feljegyeztük őket), kattintsunk a **Bezárás** (Close) gombra. A másik lehetőség az elektronikus levélen keresztül történő meghívás. Ennek az az egyetlen buktatója, hogy az egyórás időtartam alatti hozzáférés módját levélen keresztül küldjük el. A rendszer fel is hívja a figyelmünket a szöveges levelek Világhálón való küldésénél, szorgalmazva az ilyen levelek titkosítását. Kattintsunk a **Tovább** (Continue) feliratra, ezzel túllépünk a figyelmeztetésen, és a KMail üzenete jelzi, hogy készen állunk a küldésre. Ha a meghívásunkra nem érkezik válasz, az egy óra múlva érvényét veszti. Egyébként a meghívásokat az alábbi paranccsal is kezelhetjük:

```
krfb &
```

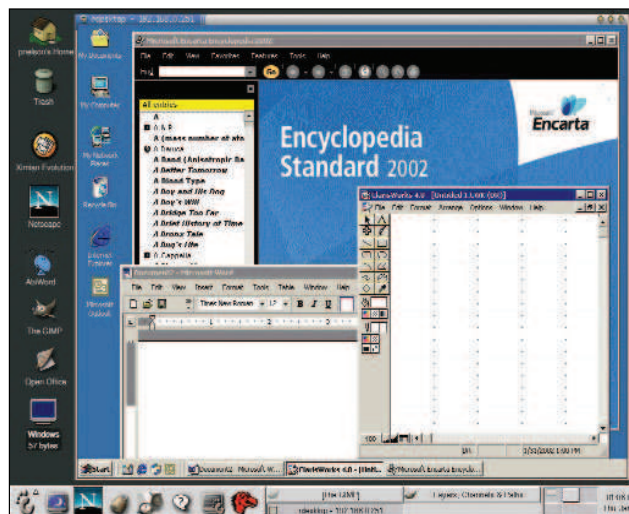
Mielőtt továbblépnénk, kattintsunk a **Bezárás** gombra, hogy magunk mögött hagyjuk a meghívások kapcsolatengedélyezést, és vessünk egy pillantást a hozzáférés engedélyezésének meghívás nélküli módjára. Ha egy levélben elküldött meghívás is fontos biztonsági kérdéseket vet fel, akkor egy szélesre tárt folyamatos meghívásjoggal szólaltatja meg a vészcsengőt. Egy irodai környezetben azonban ez lehet a hozzáférés biztosításá-

2. kép
Személyre szóló meghívás létrehozása a KDE Control Session számára

3. kép Csatlakozási kérés érkezik

4. kép Windows Terminál Server-féle csatlakozás az rdesktop segítségével

nak a legésszerűbb módja. Ha engedélyezzük a meghívás nélküli kapcsolatot, akkor is jelszót kell rendelnünk a kapcsolódáshoz. Lehetőségünk van arra is, hogy a kapcsolat létesítése előtt azt a fogadó gépen jóvá kelljen hagyni (Confirm). Azt ugyancsak eldönthetjük, hogy az ilyen kapcsolatoknak engedélyezzük-e az irányításátvételt. A kapcsolódáshoz bármelyik VNC-ügyfélprogramot használhatjuk, de az egyszerűbb megoldás az, ha az irányítógépre is a **KDE Desktop Sharing** kerül. Felülete könnyen kezelhető és vonzó megjelenésű. Az ügyfél elindítását a K alatt megnyíló **Internet** menüpontból vagy közvetlenül a parancssorból kezdeményezhetjük:

```
krdc &
```

Miután létrehoztunk egy olyan élő meghívást, amelyben beállítottuk a jóváhagyás kérését, egy csatlakozni kívánó távoli ügyfél hatására egy figyelmeztető üzenetet jelenik meg, ami felkínálja a kapcsolat engedélyezésének, illetve elutasításának lehetőségét (3. kép).

A kérés elfogadása után a távoli felhasználónak be kell írnia a jelszót, a rendszer tálcáján pedig megjelenik egy minket figyelő szép kék szem.

A program egyik legjobb tulajdonsága, hogy a csatlakoztatott munkafelületet szinte bármilyen méretűre beállíthatjuk. Állítsuk be az ablakunk méretét, majd kattintsunk a nagyító ikonjára. Különösen bizarr látványban lehet részünk akkor, ha a saját gépünkön hozunk létre egy meghívást, és ehhez kapcsolódunk. Hatására ugyanis egy, az asztalunk egymásba ágyazott végtelen sorozatát kapjuk, ami ahhoz hasonló látványt nyújt, amikor két egymás felé néző párhuzamos tükrök közé állunk.

Nagyon izgalmas, amikor azt látjuk, hogy a Linux mennyivel közelebb hozhat egymáshoz bennünket, non? Ez akkor is igaz, amikor más operációs rendszert futtató gépekkel is dolgozunk. Hadd mutassam meg ezt is!

Egy másik figyelemreméltó távfelügyelő program a **Matt Chapman** megalkotta rdesktop. Az ötletet a következő szolgáltatta: előfordulhat, hogy rendszeres tennivalónk akad egy Windows 2000-et futtató gépen. Ha az adott gép a Win2K Terminal Serverrel való csatlakozást igényli, akkor ehhez többé nem kell leállítanunk a Linux-rendszerünket.

Röviden, az rdesktop egy a GPL felhasználói szerződés alá tartozó Windows (NT/2000) alatt futtatható Terminal Server ügyfélprogram, ami annyit jelent, hogy az RDP-t (Remote Desktop Protocol) használja. Amennyiben a programot használni szeretnénk, töltsük le a forrást a

➔ <http://www.rdesktop.org> címről (47. CD Magazin/Fogadó), majd fordítsuk le a szokásos ötlépéses kicsomagoló-fordító eljárással:

```
tar -xvzf rdesktop-1.1.0.tar.gz
cd rdesktop-1.1.0
./configure
make
su -c "make install"
```

Az egész nem tarthat tovább néhány másodpercnél. A telepítés után a program a következő paranccsal indítható:

```
rdesktop -u Administrator -p PaSsWoRd
192.168.22.212
```

A -u kapcsoló a Windows-kiszolgáló felhasználóját adja meg, a -p pedig a jelszót. Vessetek egy pillantást az 4. képre, amelyen KDE 3.1 munkaasztalom látható, amint épp az rdesktopot futtatom egy távoli Windows 2000 kiszolgálóra csatlakozva. Mint láthatjátok, mes amis, egy hálózati kapcsolat és a Linux-rendszerek segítségével máris legyőztük a távolságokat. Mintha csak ott lennének a helyszínen.

Mon Dieu, az idő viszont gyorsan elszállt. Mivel a távoli csatlakozás alkalmatlan arra, hogy egy pohár bort töltsék nektek, ezt még azelőtt kell megtennünk, hogy François-val bezárnánk éjszakára az éttermet. François, lennél olyan szíves, és még utoljára teletöltenéd a vendégeink poharát? Ígyunk egymás egészségére a következő viszontlátásig. *A votre santé! Bon appétit!*

Linux Journal 2003. április, 108. szám

Marcel Gagné (mggagne@salmar.com)

Mississaguában, Ontario államban él. Ő a szerzője a Kiskapu kiadásában szeptemberben megjelent Linux-rendszerfelügyelet (ISBN 96-9301-40) című könyvnek (jelenleg is egy könyvön dolgozik).

KAPCSOLÓDÓ GÍMEK

KDE Desktop Sharing ➔ <http://www.tjansen.de/krfb>

rdesktop ➔ <http://www.rdesktop.org>

VNC (Virtual Network Computing)

➔ <http://www.realvnc.com>

Az X0rfbserver honlapja ➔ <http://forum.hexonet.com>

Marcel borlapja ➔ <http://www.marcelgagne.com/wine.html>

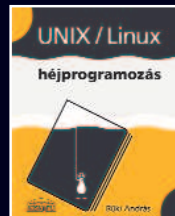
Kapu a Linux világába

Ár: 3220 Ft
281 oldal
felhasználói szint:
kezdő, haladó
melléklet: CD

Ár: 4900 Ft
397 oldal
felhasználói szint:
kezdő, haladó
melléklet: CD

Ár: 2660 Ft
256 oldal
felhasználói szint:
kezdő-haladó

Ár: 6440 Ft
672 oldal
felhasználói szint:
kezdő-profi

Ár: 2660 Ft
256 oldal
felhasználói szint:
kezdő

Ár: 2660 Ft
256 oldal
felhasználói szint:
kezdő

www.kiskapu.hu

